

Dzīvot zaļi – dzīvot ar prieku

Eglīšu ģimeni zina visā Latvijā, jo viņi piedalījās arī Latvijas Neatkarīgās televīzijas rīkotajā dziedājošo ģimeņu šovā.

Pirmdienas vakarā alūksniešu Eglīšu ģimenes koncerts dāvāja veselu emociju buketi: no latviešu tautas dziesmām ar spēka vārdiem par garajiem galdiem pie Dieviņa līdz cāļu skaitīšanai rudenī un kaijām, kas, izrādās, vieno Rīgu un Alūksni.

Eglīšu ģimenes mamma Sanita labi zina, ko nozīmē 3x3 nometnes, jo viņa no pirmās līdz pēdējai lapai bijusi klāt Jaungulbenes, Gaujienas un Alsviķu nometnēs. Tieši tādēļ viņa novēl Liepnas saietā dalībniekiem ražī-

gu un latvisku nedēļu. „Un kas par to, ka te Liepnā – Vidzemes un Latgales robežā – nav augstu namu, ja te ir siltas sirdis,” saka Sanita. Viņa visiem mums novēlēja dzīvot zaļi, bet tas nenozīmē tikai ekoloģisko, videi draudzīgo dzīvošanu. Sanita saka: „Manā izpratnē dzīvot zaļi – tas nozīmē dzīvot ar prieku, dzīvot viegli, līdz sīkumam novērtējot to, kas mums ir. Tā vietā, lai rītā mostos ar domu, ka ir par maz naudas, jāmostas ar domu par labo: man taču ir bērni, laba ģimene – kāda tā ir laime! Un tas vien jau nozīmē dzīvot zaļi!”

Sanita un Didzis Eglīši ir kopā

jau 21 gadu, un visu šo laiku viņi arī dzied, pa vidam paspēdami arī dziedātprieku iemācīt abām savām meitām Evijai un Signei. Protams, uz skatuves viņi ir lieliski: Didzis dzied un spēlē ģitāru, Signe – arī vijoli, toties Sanita lieliski spēj savīt kopā visas repertuārā izvēlētas dziesmas ar atbilstošu tekstu.

Sanita ir Alūksnes novada kultūras un sporta nodaļas vadītāja, Didzis ir pārdevējs būvmateriālu veikalā, bet Evija un Signe studē – Evija starpkultūru attiecības Kultūras akadēmijā, bet Signe – multimediju komunikāciju Rīgas Stradiņa universitātē.

Lolita

DIENASKĀRTĪBA

Otrdiena, 19. jūlijs

7.30-9.00 Celšanās, rīta rosme
9.00-9.30 Brokastis
9.40-13.00 3x3 TV ziņas (1. stāvā)
10.15-12.45 Rīta ievirzes
13.00-14.00 Pusdienas
14.00-17.00 Ekskursija pa Alūksni
17.00-19.00 Seno amatu darbnīcas Ates muzejā
19.00-20.00 Vakariņas muzejā
20.00-21.30 Vakara programma Ates muzejā
21.30-22.00 Vakara dziesma, vakara pasaciņa
22.00... Nīkšana kopā ar ar ģitāristu un dziedātāju Māri Balodi

Trešdiena, 20. jūlijs

7.30-9.00 Celšanās, rīta rosme
9.00-9.30 Brokastis
9.40-13.00 LiepnasTV ziņas
10.15-12.45 Rīta ievirzes
13.00-14.00 Pusdienas
14.00-16.30 Pēcpusdienas ievirzes
16.30-17.00 Brīvbūris
17.00-19.00 Pievakares aktivitātes *Apvārsnī* – malēniešu valoda un kultūra. Lektore Dace Markus
19.00-20.00 Vakariņas
20.00-21.30 Vakara programma. Ģimeņu stafete stadionā
21.30-22.00 Vakara dziesma, vakara pasaciņa
22.00-23.00 Vakarēšanās – brīvais mikrofons (skolas zālē 4. stāvā)
22.00... Nīkšana, danči

ZIŅOJUMS

Saieta jaunieši aicina visus uz akciju. Proti – nīkšanas laikā iztukšotās pudeles salikt kastēs, lai varētu aizvest uz pieņemšanas punktu un ar iegūto naudu atbalstītu internātpamatskolas trūcīgo ģimeņu bērnus ekskursijā pa Latviju. Tie, kas alu nedzer, varēs savu artavu ziedot, kad jaunieši staigās ar ziedojumu kasti.

STATISTIKA

Cik mēs esam

Mēs 3x3 Liepnas saietā esam 295 dalībnieki.
Reģistrēti 55 vietējie, bet darbā iesaistījušies 24 gan skolotāji, gan tehniskie darbinieki.

Saietā ir no

ASV 7
Krievijas 7
Zviedrijas 6
Austrālijas 3
Kanādas 3
Beļģijas 2
Luksemburgas 2
Trijas 1

Kuplākās ģimenes (ar četriem bērniem)

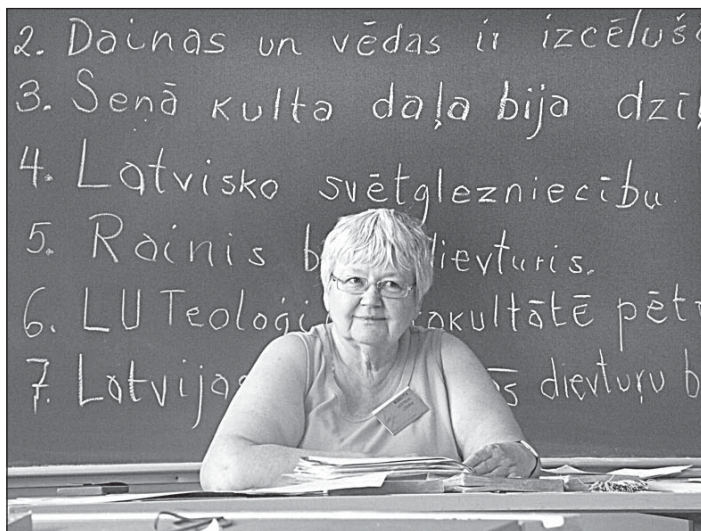
Treimaņi, Krūmiņi un Cepļi no Rīgas un Kalniņi no Ķoņu pagasta.

Sveicam jubilāri!
20.07 – Ramona Strazdiņa
(vārda diena)

5000 gadi vienā nedēļā

„Mans darbs ir dievturības izstāstīšana manai tautai. No Latgales nākušais Pliekšānu Jānis savulaik virzīja domu, ka latviešiem vajag pašiem savu jaunu reliģiju. Bet šīspuses mežsargs Salaks kopā ar domubiedriem Rīgā izpētīja un sludināja, ka latviešiem jau ir līdz kaula smadzeņēm pašiem sava reliģija – dievturība. Dievturība bijusi latviešu reliģija jau kopš 5000 gadiem. Es šos 5000 gadus izstāstīšu vienā nedēļā,” iepazīšanās vakarā par savu ievirzi sacīja Maruta Voitkus – Lūkina.

Pirmo nodarbību Maruta sāka ar nelielu testu ievirzes interesantiem. Vai Brašīņu Ernesta „Ceroksnis” = dievturība? Vai dainas un vēdas ir izcēlušās Eiropā no dhēnām? Vai senā kulta daļa bija dziļgremde (meditācija)? Vai latvisko svētglezniecību iesāka Ansis Cīrulis? Vai Rainis bija dievturis? Vai LU Teoloģijas fakultātē pēta dievturību? Vai Latvijas skolās dievturu bērniem māca dievturību? Atbildot un diskutējot par šiem

Interesantas sarunas par dievturību visu šo nedēļu sola Maruta Voitkus-Lūkina.

jautājumiem, veidojās plašāks un dziļāks ieskats latvju tautas dabiskajā reliģijā.

Maruta atgādināja, ka latvju dainās, kas ir sava veida latvieša pasaules uzskata rokasgrāmata, var atrast visu, kas latvieša dzīvē jau kādreiz noticis. Ja notiek kaut kas īpašs, piemēram, kāda īpaša situācija lielpilsētā, lietpratēji piedaino klāt to, kas ir ieko-

dēts dainās. Tādi zinātāji ir, piemēram, tradīciju kopēji „Budēļi”, starp kuriem ir arī gluži racionālie LU fiziķi.

Dievturības galvenie elementi ir darbs, padoms, gods, labestība. Ievirzē to analizē caur tautasdziesmām, caur to izskaidrojumu. Ko nozīmē izbrist zelta korpēm sidraba upi? Ko nozīmē Dieviņa

palīdzība nodzīvot taisnu dzīvi? Ko nozīmē Dievu turēt sevi? Maruta runā par dievturu garīgo satversmi, kas divos vārdos pasakāma „godam dzīvot”.

Viņa iepazīstina ar dievturības atjaunotni 20. gadsimta 20. gados, nostiprināšanu tautā 30. gados, noiešanu pagrīdē 1944. gadā Latvijā un jauna posma iesākumu trīmdā, 70. gadu folkloras kustību ateisma apstākļos, formālo atjaunošanu 1988. gadā.

Saruna būs arī par dievturu pasaules uzbūvi un svētrūpi – godiem, meditāciju, daudzīnājumiem. Arī par dievturības pašreizējo stāvokli, kad zināšana vairojas tautā un pamazām pieaug piekritēju un sekotāju skaits, taču dievturības vieta latviskā valstī nav skaidra.

Vai zinām, ka tik pazīstamā godu dziesma „Daudz baltu dieniņu” ir dievturu radīta? Dievturība māca dzīvot diēni un raženi, kas nozīmē dzīvot gudri, daiļi, līksmi un saderīgi. Saskaņā ar sevi.

Rasma

Jauka izstāde

Liepņas tautas namā var apskatīt rokdarbnieces Martas Zožas dažādo darbu izstādi. Tajā ir gan gultas segas, gan galdauti, gan grīdas segas, darbi ir gan austi, gan tamborēti, gan adīti. Meistarei ir 83 gadi un, kā pastāstīja viņas meita Lūcija Kļaviņa, māte tagad pārsvarā adot cimodus. Kā pārliecinājās *Liepavots*, tie ir ļoti skaisti, viegli, un melnie pirkstaiņi noteikti patīktu arī jauniešiem. Ja kāds vēlas iegādāties kādu no darbiem, par to esot jārunā atsevišķi.

2.

Deja un kustība

Deja un kustība ir ievirze, kurā nav pareizas vai nepareizas kustības vai deju soļu. Iepazīstoties Lilija Lipora vaicā atnākušajiem dalībniekiem: „Ko tu no šīs ievirzes sagaidi?” Lielākoties dzirdamas atbildes par kārtīgu izkustēšanos.

Un jau pēc pirmās nodarbības neviens vairs nešaubās, ka tik tiešām būs ķermeņa izkustināšana uz uh un ah. Viens no interesantākajiem uzdevumiem norisinās, darbojoties pāri. Viens ir līderis un brīvi improvizē dažnedažādas kustības un deju soļus. Bet otrs, stāvot tam aiz muguras, cenšas pēc iespējas precīzāk *nokopēt* līdera kustības un atkārtot visu, ko tas dara. Pēc brīža pāris maina lomas un otrs kļūst par soļu rādītāju. Lilija norāda, ka šādi darbojoties un visu uzmanību veltot tikai otram, drīz vien var paredzēt, kas būs līdera nākamais solis vai kustība. Un tad iespējams panākt gandrīz

sinhronas kustības. Vēl kāds interesants uzdevums – dejojot, sekojot savai plaukstai. Plauksta iet uz grīdas pusi, ķermenis seko un tuvinās zemei. Plauksta aizslīd aiz muguras – ķermenis sāk griezties ap savu asi. Plauksta izstiepta uz priekšu – ķermenis

tai seko un šķērso zāli. Galvenais ir apjaust, ka kustība sākas plaukstā nevis ķermenī. Ja redzat nometnē cilvēkus pārvietojoties ar taisnām mugurām un plūstošām kustībām, ziniet, viņi apmeklē šo ievirzi!

Monta

Sprīdīšu skolā dzied, dejo un spēlējas

Atstāt mammas un tētus katru savā ievirzē un pašiem vēsā mierā doties uz Sprīdīšu skolu bezbēdīgi dziedāt un dejot – tas nav tik vienkārši.

Sprīdīšu skoliņā pirmajā saieta dienā bērni satikās visai krepķīgi. Un kā nu ne! Nu, kā gan tu, cilvēks, vari mierīgi dziedāt par skābiem gurķiem, zaļiem pētersīļiem un kāpostiem, ja nav īsti droši, ka mammai tobrīd viss kārtībā. Un ja nu viņai ievirzē kļūst skumji un sagribas uz mājām? Kā tu, cilvēks, vari mierīgi pīt diegus bizītē, ja nezini, vai tētīm viss labi. Un ja nu viņš ir iebliezis ar āmuru pa pirkstu vai uzkāpis ārā uz kāda asāka akmens? Nav viegli

Sprīdīšu sarunas.

priecāties, ja nezini, vai viņiem viss kārtībā, nav viegli.

Tiem, kam tētis un mamma ir

pieradināti labi uzvesties, Sprīdīšu skolā jūtas labāk. Te var izkrāsot Latvijas kontūru, var pa-

rotalāties ar pasteļkrāsas klučiem un galu galā, kad akordeons skan tik lustīgi, var iet rotaļās. Piemēram, par tiltiem un par zivju zvejošanu visu dienu, kad izdodas noķert tikai vienu zivi.

Savu asumu pirmajai dienai deva televīzijas ierašanās: ja ierodas vīri ar kamerām, tad jau ir vērts arī kādu bēdīgāku sejas pantu veikli nomainīt uz dežūsmaidu, citādi parādīs televīzijā rūpju pilnu seju, un atkal tā mamma un tētis krepķēsies. Nav ko skumt! Ar katru dienu Sprīdīšu skolā klāsies labāk: kad būs sirds mierā, ka tētīm un mammai viss kārtībā, tad jau arī bērni beidzot varēs darīt savu darāmo.

Lolita

Meklējiet sievieti ... pasakās!

Vakar pēc pusdienām divpadsmit sievietes klausījās krievu tautas pasaku par Vasilisu un to analizēja kopā ar psiholoģi un psihoterapeiti Ivetu Gēbeli.

Ievirzes „Sievietes dzīves sižeti pasakā” dalībnieces analizēja sieviešu – Vasilisas, viņas mirstošās māmiņas, pamātes, pamātes meitu un Raganas izjūtas, rīcību un sekas, salīdzināja ar savu pieredzi un saviem scenārijiem. Jo, kā sacīja vadītāja Iveta, sievietes pasakās ir krietni vairāk nekā vienkārši sievietes.

Bet pirms tam uz ievirzi atnākušās sievietes pastāstīja, kādas ir bijušas un ir viņu katras pašas attiecības ar pasakām. Dažas ir izaugušas ar pasakām, izlasot visas grāmatas bibliotēkā, kur strādājusi mamma, cita izspēlējusi pasakas dabā. Kāda pasakas asociējās ar vecmāmiņu, jo mammas izpildījumā tās bijušas kā parasti avīžu raksti. Cita atzina, ka diemžēl ne visu pasaku sižetus varot izskaidrot saviem bērniem, piemēram, kā māmiņa varēja atstāt nepieskatītus Ansīti un Grietiņu. Kāda citai brīnumpasakas liekas kā atgaismo no senesenām zudušām civilizācijām, bet kāda cita pasakās saskata klasiskus

juridiskus kāzus. Sievietei jādzīvo un jāstrādā ar iztēli, bez tās viņa savā darbā būs tikai ķekšītis, un pasakas palīdz jaunradei. Bet citai pasaku lasītājai pasakas palīdz saprast, ka ne viņa pirmā, ne pēdējā, kurai kāda problēma gadījusies, un pasaka dod brīvību justies citādāk nekā sabiedrībā pieņemts. Bija arī dalībnieces, kuras atzina, ka pasakas viņām vēl ir noslēpums, kuram nav tikušas klāt.

Secinājums visām: katram sievietes laikam savas pasakas, un vērtīgākās tās, kurās vismaz 3-4 izpratnes līmeņi.

Bet, analizējot pasaku par Vasilisu, vadītāja vedināja uz sarunu par mātes ielikto sievietes kodu savā meitā, par mātes un meitas atdalīšanās procesu un sievietes pārtapšanas – augšanas procesu, par iztapības un pazemības robežu, par sievietes intuīciju un citām likumsakarībām. Arī par raganu viedumu un pozitīvo lomu sievietes pārtapšanas procesā.

Interesanti, ka, lai par kādu tēmu arī saruna neizvirzītos, tā ikreiz nonāca vīrieša vai bērnu audzināšanas virzienā, un vadītāja vēl un vēlreiz atgādināja: runāsim par SIEVIETI!

Rasma

Lai katrai tiktu pa lakatam vai šallei, septiņus metrus lielais dabīgā zīda gabals jāsadala vairākās daļās.

Būs dāmas zīda lakatos un šallēs

Zīda apgleznošanas ievirzes vadītāja Diāna Apelevis, kas vēlas apgleznot zīdu, sadalījusi divās grupās.

Zīda apgleznošana jāsāk ar teoriju par audumu un krāsām, jo ir dabīgais zīds un mākslīgais zīds, tāpat arī šifons var būt gan dabīgs, gan mākslīgs. Protams, dabīgais materiāls ir dārgāks, toties uz tā gleznojumi izdodas košāki un efektīvāki. Vēl vajadzīgas arī krāsas. Ieejot specializētajos mākslas veikalos, acis nīrbēs no piedāvājuma, tāpēc iesācējam jāturas pie stingri izvēlēta plāna. Lai apgleznotu pirmo darbu, pietiks ar četrām zīda krāsām: sarkanu, zilu, dzeltenu un melnu.

Jaucot kopā zilo un dzeltenu, tiks pie zaļas krāsas, saprecinot sarkano un zilo, tiks lillā tonis, bet no sarkanās un dzeltenās tiks oranžais tonis. Savukārt katrai no krāsām pievienojot mazlietiņ melnās krāsas, iegūsi pelēcīgākus toņus. Vēl vajadzēs arī kontūrkrāsas un efektsāli.

Liepnas saietā lakati un šalles taps, apvienojot divas tehnikas: kontūrtehniku un sāls efektus. Kad darbi būs gatavi, katru no tiem vajadzēs rūpīgi izgludināt – vismaz 10 minūtes katru daļu, kas noklāta uz gludināmā dēļa. Tad nevajag steigties gleznojumu mazgāt – to labāk darīt pēc kāda gada, kad krāsas būs audumā ieķērušās.

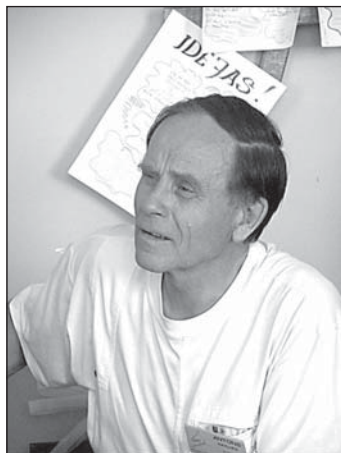
Lolita

Krievijas latviešu tilts uz mājām

Krievijas latviešu piedalīšanās 3x3 Latvijā sen vairs nav jaunums. Arī šajā saietā viņi ir seši: Aleksandrs un Jeļena Gulbji un Antons Sauļuks no Krasnojarskas un Tatjana Kurasova, Darija Kuņevska un Uģis Lācis no Ačinskas.

Taču 3x3 Krievijā – tas ir nākotnes sapnis, solis uz kuru bija pagājušajā gadā organizētais Krievijas latviešu saiets „Tilts uz mājām”, par ko vairāk pastāstīja Antons. Krievijas latviešu saiets noticis, piecas dienas plosotot pa Manas upi. Piedalījušies gandrīz pussimts cilvēku no Omskas, Ačinskas un Krasnojarskas latviešu biedrībām, kā arī ciemiņi no Latvijas – draugi no Cēsīm un Cēsu folkloras kopa „Ore”. Latvijas latvieši saietu darījuši līdzīgu 3x3 – ar amatu mācības ievirzēm, ar dančiem un latviskām dziesmām.

Vakarpusē piestājuši krastā, kur notikusi kopīga vakarēšana ar dziesmām, dejām un arī pirtī pāršanos zem klajas debess, kā arī nakšņošana ērtās teltīs. Antons stāsta, ka iemācījušies dziedāt daudz latviešu dziesmas, piemēram, Paula „Mēmo dziesmu” un arī tautas dziesmu „Aijā žū-žū lāča bērni”. Amatu darbnīcās auduši jostas, pinuši vainagus un gatavojuši kokles.

Antons Sauļuks.

Starp citu, Cēsu žurnāliste Mairita stāstīja, ka, lai cik dīvaini tas neizklausītos, viņa, aizbraukusi uz Krasnojarsku, lai tur iemācītos pareizi uzpīt Jāņu vainagu!

Latvieši latviski satuvinājušies, iemācījušies latviskas lietas, izbaudījuši skaisto dabu, iepazīnuši ekskursijā Krasnojarsku un mājās atgriezušies ar domu aktīvāk darboties savās latviešu biedrībās.

Caur šīm biedrībām ar PBLA finansiālu atbalstu Lauma Vlasova arī sarūpē iespēju dažiem latviešiem katru gadu atbraukt uz 3x3 Latvijā. Tas esot liels gods, saka Antons. Pirmajā vakarā Liepnā viņu pārsteidzis tas, cik daudz cilvēku tādā mazā ciematīņā piedalās pašdarbniekos! Cik daudz jauniešu bijis uz skatuves un tik daudz viņu arī nometnē!

Rasma

DIENAS JAUTĀJUMS

Nometnes tēma – darba tikums. Kāds ir labākais darbs, ko esi paveicis, un lielākais nedarbs?

Valentīna Mičule no Varakļāniem: – Dzīvē esmu izvēlējusies profesiju, ko nenozēloju – esmu pedagoģe. Mācīju bioloģiju un ķīmiju. Arī rokdarbi sagādā prieku – tamborēt, izšūt, adīt. Esmu pati visu šuvusi, taisījusi adījusi gan sev, gan bērniem un mazbērniem. Tā kā esmu bioloģe, tad lielu prieku sagādā daiļdarza iekopšana – rozārijs, akmens dārzi. Vēl esmu sākusi nodarboties ar folkloras vākšanu. Sirds lika pievērsties latviskumam. Un nu jau 26 gadus vadu folkloras grupu. Blēņas man vienmēr bijušas interesantas. Bioloģijas fakultātē bija jāveic praktiskie darbi, jānosaka ciete un jāpēta šūnas. Tur bija vajadzīga glikoze un spirts. Puiši noskatīja, kur pasniedzējs glabā spirtu, un to izdzēra, savukārt mēs, meitenes, apēdām visu glikozi.

Lauma Zaiga Treimane, no Rīgas: – Tas, ka kaut ko jaunu esmu iemācījusies. Tie vienmēr ir labākie darbi. Visas blēņas saistās ar to, kas nav atļauts. Piemēram,

vienreiz aizbraucu uz jūru, nepajautājot nevienam atļauju, vai drīkstu to darīt. Vecāki pēc tam bija dusmīgi. Tas bija forši, lai gan nedarbs.

Eduards Kalniņš no Rīgas: – Vislabākais darbs, ko esmu izdarījis, ir, ka mammai dzimšanas dienā uzdāvināju tādu dāvanīņu, par ko viņa visu dienu priecājās. Tas bija zīmējums, kurā mēs ar mammu esam pie jūras. Es jau it kā vienmēr mammu klausu, bet ir arī nedarbi. Bet es tos tagad nevaru tā atcerēties.

Evika Muižniece no Rēzeknes: – Oi, par blēņām nerunāsim! Tūlīt izklausīšos iedomīga, bet es daudz ko labu esmu darījusi. Labais darbs saistīts ar dzīvību. Manis izglābtā dzīvība ir svarīgākais darbs, kas varētu tikts ņemts vērā. Pirms trīs gadiem no ūdens palīdzēju izkļūt draudzenei Danai, kad viņa slīka. Blēņa? Es savā pirmajā dzimšanas dienā iekritu tortē.

Monta

Atnāk, piesien un liek strādāt

„Ā, visi jau strādā paši,” otrdienas rīta ievirzē „Ausāna bez stellēm” secināja tās vadītāja Inese Krūmiņa.

Lai darbiniecēm būtu kaut mazliet priecīgāks prāts, Inese saka: „Jūs esiet diegu pavēlnieces.”

Kas tu neesi! Nav jau liela māka sagriezt tūkstošiem dzijas kamolu kilometriem garos dzīparos, sazīmēt uz lapām bultiņas un ciparus, iedot katrai kaudzīti ar celu dēlīšiem, kurā katrā pa četriem caurumiņiem, un teikt: „Tieciet nu galā, kad būs gatavs sauciet mani vārdā, un es iešu pārbaudīt.” Cik vienkārši,

vai ne?

Aušanas bez stellēm ievirzes dalībnieces neslēpj: pagaidām viņām viss šķiet kā Ķīnas ābece, bet Inese nekādas sūdzības neņem par pilnu, jo skaidri zina: tūliņ, tūliņ, kad sāksies praktiskā darbība, pirksti un prāts ātri vien sapratīs, kas ir kas, un tad celu josta taps griezdamās. Inese gan zina: ar laiku gribas darināt ko sarežģītāku un sarežģītāku, un viņa pati lepojas ar pašdarinātu jostu, kuras aušanas ātrums bijis viens centimetrs stundā.

Kad pienāks Daudzinājums piektdienas vakarā, visi saietā dalībnieki redzēs, kā Inese ugunij ziedos pašaustu celu jostu, un tā viņa šajā rituālā dara ikreiz.

Dodot jostīņu ugunij, viņa teiks: „Es Tev došu ziedīnam(i) trejdeviņus dzīpariņš.” Inese atceras, ka savulaik ugunij patiešām ziedojuši dzīparus, un pat saskaitījusi, vai patiesi ir trejdeviņi, sasienot tos mezgliņos pa trīs. Arvien dziļāk izprotot ziedošanas būtību, viņa sapratusi, ka jāziedo kas tāds, kamī ielikts iespējami daudz sevis, sava darba un enerģijas. Tādēļ arī viņa sākusi ugunij ziedot tieši pašaustas celaines, un ar katru reizi ziedojums kļūst arvien krāšņāks.

Lolīta

Un gan arī celaiņu aušanas iesācējas spēs jostas aust tik labi, ka savu reizi nebūs žēl tās ne dāvināt, ne ziedot.

Kā attīstīties Alūksnes novadam

APVĀRSNIS

Pirmdienas *Apvāršņa* viesis bija Alūksnes novada domes priekšsēdis

Aivars Fomins.

Novads izveidojies administratīvi teritoriālās reformas gaitā, apvienojot Alūksni un 15 pagastus, tajā esot ap 17 600 tūkstošiem iedzīvotāju. (Bijušā Alūksnes rajona teritorijā izveidojušies divi novadi – otrs ir Apes, kas apvieno četrus pagastus.)

Alūksnes novada pašvaldībai esot vairākas ieceres, kā te veicināt attīstību, lielākoties tās saistītas ar tīru vidi, kultūrvēsturiskām vērtībām, tūrismu, nevis ražošanu. Piemēram, kopā ar Gulbenes novada pašvaldību alūksnieši apsaimniekošot bānīti, te notiek ziemas orientēšanās

Alūksnes novada domes priekšsēdis Aivars Fomins.

slēpošanā, plaši Pilsētas un kapu svētki, pasaules kausa posmi sacensībās ar motorlaivām Alūksnes ezerā, nupat bijis Latvijas pūtēju orķestru un Vidzemes un Latgales koru salidojums.

Saieta dalībnieki viesi iztaujāja

par sadarbības iespējām ar Krieviju, uz ko A.Fomins pastāstīja par dažiem pārrobežu projektiem – uzlabošot ugunsdrošību, ielu apgaismojumu u.c. un pajokoja: „Tā jau mēs smejamies – pa Brīvības ielu līdz

galam un pa labi. Ar mums sākas Latvija, sākas Eiropa.” Nākamais jautājums bija par kontrabandu. „To grūti nosaukt tādā vārdā. Ja ievēd dažas cigarešu paciņas, dažas pudeles alkohola un pilnu bāku degvielas... Kontrabanda esot tad, ja robežsargi automašīnām, kas šķērso robežu, logus notīrot,” puspajokam pusnopietni atteica domes priekšsēdis.

Viņš arī atzina, ka pats esot pret skolu slēgšanu, bet, lai nākamā gada novada budžets būtu sabalansēts, vairākas būšot jāslēdz. Izveidojoties novadam 2009. gadā, daļa pilsētas skolu līdzekļi atdoti pagastu skoliņām, lai tās izdzīvotu. Bezdarbs novadā ir 16%, bet priekšsēdis lēš, ka būšot visi 20%.

Daiga

Dēkainis Fredis Rebels

LIKTEŅSTĀSTI

Pirmdienas vakarā *Uldis Siliņš* vakarēšanā, kas bija veltīts dažādiem likteņiem, stāstīja par **Paulu Sproģi.**

Lūk, kāds bijis viņa dzīves ceļš. Dēkainis Fredis Rebels (*Fred Rebel*), īstā vārdā Pauls Sproģis, atstājis Latviju ap 1905. gadu, lai izvairītos no kara dienesta. Pateicoties viltotai jūrnieka pasei, viņam ir jauns vārds – Fredis Rebels. Pēc pāris uz jūras pavadītiem gadiem viņš nolemj apmesties Austrālijā, sāk ceļojumu kā *zakis*, bet atlikušo ceļu atstrādā kā kurinātājs un Rietum-Austrālijā par iekrāto naudu iegādājas mazu fermu. Noilgojies pēc latvietes sabiedrības, viņš ataicina pie sevis meiteni, ar ko kopā gājis skolā. Diemžēl brūte, sasniedzusi Kolombo, pārdomā un atgriežas Latvijā. Kā angļi saka: ja neizdodas pirmoreiz, mēģini atkal. Fredis ievieto sludinājumu latviešu laikrakstos, kas vainagojas panākumiem. Piesakās Emīlija Krūmiņa, bet viņa, pavesta no kuģa kapteiņa, ierodas Austrālijā stāvoklī. Ko nu? Fredis tomēr Emīliju noprec, bet laulība ilgst tikai pāris gadu.

Pamētis fermu, viņš sāk nodarboties ar materiālu impregnēšanu pret mitrumu. Drīz viņam ir veikals Pertā un otrs Sidnejā. Sirds lietās panākumu kā nav, tā nav. Viņš samīlas Elainē, 19 g. vecā austrālietē, izvelk atkal tukšo lozi, izmisis pārceļas uz Sidneju un ir gatavs doties pašnāvībā. Kad lielā 1930. gadu saimnieciskā krīze pieliek punktu Freda uzņēmumam, viņš nolemj emigrēt uz Ameriku. Viņam atsaka vīzu, bet tādi sīkumi nekad nav Fredi apturējuši un neaptur arī šoreiz. Viņš nopērk 18 pēdu garu buru laivu, pavisam nepiemērotu braucienam pāri okeānam, un nosauc to Elaines vārdā. Lai gan Fredis ir strādājis uz kuģiem, viņam burošanā nav nekādas pieredzes. Viss jāapgūst pašmācības ceļā, zēģelējot pa Sidnejas ostu, ieskaitot navigāciju.

Viņa brauciens pāri Klusajam okeānam no Austrālijas uz ASV tiek daudz zināts par vienu no visievērojamākiem un visu laiku labākiem jahtu braucēju sasniegumiem. Neviens to nebija paveicis tik mazā jahtā ar vaļēju kajīti, pārsegtu ar brezenta jumtu.

Brauciens ilgst no 31.12.31 līdz 8.01.33. Kopējie izdevumi – 45 Austrālijas mārciņas. Freda

stāsts te vēl nebeidzas. Viņš ir pavadījis vairākus mēnešus uz jūras un 5 mēnešus uz sauszemes, piestādāmie Fidži, Samoa, Ziemeļvētku salā un Havajā. Ziemeļvētku salas menedžeris viņu pārliecina, ka bez dokumentiem viņam nebūs iespējams iebraukt ASV. Ko Fredis? Fredis izgatavo pats savu pasi, deklarējot, ka viņa lojalitāte nepieder nevienai valstij un ka viņa nolūks ir atgriezties Latvijā via ASV. Protams, Havajā tādu dokumentu nepieņem, bet viņam izdodas saņemt 60 dienu jūras braucēja uzturēšanās atļauju. Pa ceļam uz kontinenta Rietumu krastu viņš gandrīz aiziet bojā hurikānī, iebraucot San Pedro ostā, saduršas ar kara flotes motorlaivu un *Elaine* nogrimst. Kad pēc 60 dienām Fredis atsakās atstāt ASV, viņu arestē, bet nu jau viņš ar savu pārdrošo braucienu bauda zināmu popularitāti, kas palīdz tikt uz brīvām kājām. Kalifornijas presē sāk parādīties raksti par Freda piedzīvojumiem, viņam piedāvā pat priekšlasījumu ciklu pa ASV, ko viņš noraida; viņu iepazīstina ar slaveno Holivudas filmu režisoru Sesilu Demil (Cecil de Mille), ar Holivudas filmu zvaigznēm, kas labprāt fotografē-

jas kopā ar slaveno jūras braucēju. Bet kāpēc viņu nedeportē?

Fredis ir pieprasījis no valdības kompensāciju par nogremdēto jahtu, un tieši šis solis viņam ļauj palikt ASV bez vīzas un dokumentiem divarpus gadus. Beidzot pienāk pieprasītā kompensācija - \$85, arests un deportācija uz Vāciju. Viņš atgriežas Latvijā 1935. gadā.

Pa šo laiku Freda spirituālā pasaulē ir notikušas pārmaiņas un viņš ir pievienojies Pentakosta sektai. Pāris gadus nodzīvojis Latvijā, viņš atkal izšķiras pa jūras ceļu atgriezties Austrālijā, nopērk zvejas laivu, kam pievieno betona ķīli, buras gatavo pats. Arī Latvijas prese sāk interesēties par šo neparasto cilvēku.

1937. gadā viņš atstāj Liepāju, bet pēc pāris negadījumiem pie Anglijas krasta un Biskaja jūras līči atsakās no solo brauciena, salīgst uz kādas jahtas par navigatoru un nonāk Sidnejā 1939. gada decembrī. Tur viņš vispirms strādā kādā teātrī par galdnieku, pēc tam kā mācītājs Pentakosta draudzē. Ar vietējiem latviešiem viņam sakaru nav. 1939.gadā iznāk viņa grāmata *Escape to the Sea*.

OI, JOHAIDI! Siliņš Liepnā.

Labas dienas un labas naktis!

Bitinieku māmiņa (redaktrise) man saka: „Siliņ, tu esi mūsu acis un ausis, ej un pastaigā pa ievirzēm.” Nu labi.

Eju uz leļļu teātri. Neptūns kaut kur peld apkārt, un durvis ir ciet.

Eju uz ziepju vārīšanas ievirzi. Tur man ir izteikts potenciāls. Durvis ir ciet.

Eju uz sievietes dzīves sižetu pasakā. Durvis ir vaļā, bet riebīgi čīkst. Es tieku saņemts ar nedraudzīgiem skatiem. Priekšniece ko lasa. Mūzikā to apzīmētu par murmurando. Es nezinu, ko sagaidīt. Es nekā nedzirdu, nekā nesaprotu. Prom!

Ierodos folkloras ievirzē. Nu par folkloru es šo to zinu, bet sarunu pavedienu ir grūti uztvert. Izeju dumjāks nekā ienācis.

Pie vilkiem. Edžus Krūmiņš māca, kā taisīt no lazdas šaujamos lokus. Vecais Krūmiņš nekur nav redzams.

Uz politikas ievirzi. Ievirzes vadītājs Ansis Bogustovs apsveic mani kā pazudošo dēlu, kas nupat atradies, un tūlīt aicina dibināt politisku partiju. Es gan saku, ka pārstāvu nometnes presi, un ka esmu te, lai klausītos, tomēr es tieku iejaukts dibināšanas procesā. Arī pārējie tiek aicināti dibināt savu partiju. Nodibinājis savējo, es atvainojos, ka man tagad jāiet uzpirkt vēlētajī, un dodos prom.

Uldis

Bija, ko parunāt

Otrdien nometnē viesojās pazīstamais vēsturnieks Paulis Lazda, Trīszvaigžņu ordeņa komandieris, un tikās arī ar Uldi Siliņu, ko beidzamo reiz bija redzējis pirms 66 gadiem Vācijas DP nometnē. Abiem nu jau sirmajiem vīriem bija daudz ko runāt un pārcilāt atmiņas par notikumiem un cilvēkiem. Siliņš par nometņu laiku ir sarakstījis atmiņas „Reiz UNRA’S laikos, reiz IRO dienās,” kur minēti arī Pauļa vecāki. Paulim tai laikā bija tikai seši gadi. Un tā pie glāzes „Cēsu gaišā” abi runāja un runāja, beidzot sadzēra „tu” brālības un apmainījās koordinātēm.

KO TIK NEDZIRDĒSI?

Ko sievietē ar Garnier krēmu, to vīrietis ar sviestmaizi

Pirmās dienas vakarā Dace Liepa un Ieva Kalniņa ievērojušas, ka viņu kopmītņu istabiņas durvis briesmīgi čīkst, un secinājušas, ka tas varētu būt pārlietu pamodinoši, kad uz rīta pusi atgriezīsies nīcēji, kuru starp viņu istabas biedriem bijis pietiekami daudz. Ko darīt, lai nodrošinātu sev naktsmieru?

Daiļās kundzes pārlaidušas skatu sev pieejamajam arsenālam un secinājušas, ka vispiemērotākais šim gadījumam varētu būt Garnier sejas krēms. Domāts darīts! Viena durvis pacēlusi, otra nežēlojot ietriepusi eņģēs dārgo krēmu.

Bet ar to saimnieciskajām sievietēm nebijis gana. Sapratušas, ka arī blakus istabiņas durvis varētu būt tāds pats miega traucēklis, par pārsteigumu tur guļošajiem pēkšņi metušās iekrēmot arī kaimiņu durvis.

Kad Dace un Ieva otrā dienā ievirzē par sievietes dzīves sižeti lepnī stāsta, ka neviens vīrietis ne ko tādu nebūtu spējīgs izdomāt, Ieva Moora tam nepiekrīt, jo, piemēram, viņu istabas vīrietis čīkstošo durvju problēmu novērsis ar vakariņu sviestmaizi.

AICINĀJUMS

Visi, kam ir zināmas kādas tehnikas un metodes improvizācijas teātrī, vērsieties pie Eduarda Krūmiņa teātra sporta ievirzē.

Grilē un kūpina uz kilogramiem

Ieviržu vadītāju sapulcē skolas direktore Ina Aizupe stāsta, ka Liepnā var sarunāt pirts pakalpojumus, kā arī paši var ķert zivis – karpas vai foreles – un pēc tam arī paši kūpināt. Bet, ja neesot laika ar to ņemties, tad zivi atdod saimniekam, kurš nokūpina, un cenas esot šādas: Ls 4 kilogramā grilēšana un Ls 5 kilogramā kūpināšana. Te Līga Reitere vaicā: „Vai tā maksa ir kopā ar pirti?”

„Diez vai,” kāds iesaucas, „padomā, cik būs jāmaksā par 70 kg smagu nometnieku?”

Tikai ar vārda karti

Peldēties te var vairākos dīķos, piemēram, pie Krustaļu mājām (tur, kur iebrucot izvietots skaistais sveiciens nometniekiem), informēti tiek ieviržu vadītāji. Uldis Siliņš vaicā: „Vai noslīkušie varēs palikt nometnē?” Reinis Ceplis atsaka: „Ja būs samaksājuši dalības maksu.” „Ā, citiem vārdiem, ja būs vārda karte klāt.”

Kā kļūt mīkstākam

Gatavojoties vakarēšanai, Aloida jautā vakara viesēm Līgai Rupertei un Inesei Krūmiņai: – Kā lai nodrošina jums mīkstāku sēdēšanu?

Atsauca Tupešu Māra: – Iedosim viņām uzēst vēl kādas pāris bulciņas, un būs mīkstāka sēdēšana.

Viena no skaistākajām 3x3 tradīcijām – vakardziesma.